

VÄHKKASVAJA MOLEKULAARGENEETILISED TEKKEPÕHJUSED, VARAJANE DNA DIAGNOSTIKA JA MÕNINGAD VÕIMALUSED DNA DEFEKTIDE RAVIKS

Andres Metspalu
TÜK Molekulaardiagnostika Keskus

Vähkkasvajate tekkepõhjusi on uuritud kaua ja põhjendatult. Eriti palju infot on andnud pärilike vähivormide analüüs. Esialgu, vastavalt Kundsoni “kahe tabamuse” hüpoteesile leiti, et mutatsioonid tuumor supressor geenides põhjustavad vähkkasvaja teket. Hiljem on lisandunud teised mehhanismid, mis ei mõju enam nii otseselt, vaid loovad eelduse vähkkasvajate tekkeks – nagu on tegemist juveniilse polüpoosse sündroomi puhul. Jämesoole vähi näitel saab välja tuua neli erinevat rada haiguse tekkeks.

Vähiriski määramiseks on viimasel ajal oluliselt laienenud DNA analüüs. Mida geenianalüüs annab ja mida ta ei anna, see on ettekande teise osa teema. Esitan kaasaegse mutatsioonanalüüsi tehnoloogilise skeemi, mis põhineb DNA chipi kasutamisel.

Lõpuks mõned geeniteraapia võimalused vähkkasvajate raviks. Käsitlen eelkõige angiogeneesi blokeerimise võimalusi ja mõningaid teisi kasutusel olevaid geeniteraapia protokolle.

.